

Sekondtheatre, som de kaldes, som spillede gode Stykker, medens det bedre, det gode Publikum skulde være henvist til det kongelige Theatre. Jeg ser saaledes f. Ex. Heiberg tale om Folketheatret og bebrejde den da værende Direktør derfor, Kammerraad Lange, at han ikke forstod, hvad et Folketheater forpligter og forbinder til. Han mener, at det altsaa skulde være Stykker af en lavere Rang, de skulde spille paa Folketheatret. Jeg tilstaar, at denne Betragtning ikke er nem for mig at forstaa. Jeg tror, at for Befolkningen kan det Bedste ikke være godt nok. Jeg tror, at Befolkningen saavel i Hovedstaden som andesteds har Krav paa at se den gode danske Literatur saa hyppig, saa ofte, og saa mange Steder som mulig. Men som sagt en Motivering af disse Privilegiets, disse Bevillingens Natur finder jeg intetsteds, og jeg har derfor været henvist til selv at anstille Underjøgelse, til selv at søge at forstaa, hvilke Grunde der i dette Døeblik kunde gjøre sig gjældende for Privilegiets Opretholdelse, og jeg kan ikke tænke mig Andet, end at disse Grunde maa være af økonomisk eller æsthetisk Natur. Jeg kunde tænke mig, at man i dette Thing kunde sige: Gaar det an at ophæve det kongelige Theaters Privilegium? Vil ikke det kongelige Theatre blive for dyrt, hvis vi gjøre det? Vil der ikke komme et større Understud, end der allerede nu er? For det Første skal jeg sige, at det kongelige Theaters Understud har trods Privilegiet været ret stigende i de sidste Aar, saa at man ser, at der i det Mindste ikke har været noget Forhold mellem Privilegiet og den økonomiske Stilling. Paa den anden Side har i visse Aar Indtægten været langt ringere end i disse sidste Aar, men der har dog samtidig intet Understud været. Jeg tror, at jeg kan anføre nogle Tal, som virkelig ret godt illustrere, hvorledes Administrationen af det kongelige Theatre synes at være ganske uafhængig paa en vis Maade af Indtægterne. Ser man altsaa nu paa Aaret 1877—78, saa havde det kongelige Theatre en Indtægt af — jeg anfører kun runde Tal — 682,000 Kroner, og Overstudet var 608 Kroner, men i Aaret 1883—84 havde det en Indtægt af 693,000 Kroner, altsaa 10 til 11,000 Kroner mere, end de tidligere nævnte Aar, og da var Overstudet 56,000, altsaa naar Indtægten gaar op, bliver Underbalancen større, Noget der i de fleste Forretninger ikke anses for rigtig heldigt. I 1880—81 var Indtægten 533,000 Kroner, Underbalancen 31,000 Kroner. I 1886—87 var Indtægten 609,000 Kroner, altsaa 70,000 Kroner mere end i 1880—81, og da var Underbalancen 198,000 Kroner, og endelig i det sidste

Aar, for hvilket Regnskab foreligger, nemlig 1887—88 var Indtægten endnu større, nemlig 638,000 Kr., og Underbalancen 160,000 Kr., det vil sige, den var større endnu, end der staar, thi der var ikke medregnet de 20 Udstillingsaftener, da der spillede, hvor der sikkert var et meget daarligt økonomisk Resultat. Altsaa Indtægten kan godt stige, men det synes, at Underbalancen stiger sammen med Indtægten. Ser man altsaa paa de sidste 10 Aar, saa stiller det kongelige Theaters Resultater sig saaledes: 1878—79 var Overstudet 608 Kroner, 1879—80 var Overstudet 213 Kroner, 1880—81 var Understudet 31,000 Kroner, saa blev det ved med Understudet nemlig 1881—82, 6,000 Kroner, 1882—83 32,000 Kroner, 1883—84 56,000 Kroner, 1884—85 75,000 Kroner, 1885—86 129,000 Kroner, 1886—87 198,000 Kroner, 1887—88 166,000 Kroner. Som sagt, det er et Resultat, som ganske sikkert vil blive forøget klæffelig. Saaledes som altsaa det kongelige Theatre for de sidste Aar har været stillet med Hensyn til Underbalancen, var der i den første Trediedel af de 10 Aar et lille Overstud, eller i al Fald næsten ingen Underbalance. I den næste Trediedel gaar man op til næsten 100,000 Kroners Underbalance, og i den sidste Trediedel nærmer man sig foruroligende til 200,000 Kroner. Et Aar var det jo 198,000 Kroner, saa man kan jo altsaa vente, at Underbalancen i Løbet af de næste 3 Aar vil naae 300,000 Kroner, altsaa vil man maaske komme til for enhver Aften, det kongelige Theatre spiller, at betale 1,000 Kr. pr. Aften. (Afrydelse af Berg.) Ja, foruden fri Bolig, Renten af de Penge, der er lagt ud o. s. v. Hvis man nu vil sammenligne Tilstanden, som den var tidligere, inden det kongelige Theatre var stillet som nu, altsaa stod paa Finantskoven, havde vi efter en Opgjørelse, som Theaterchefen har gjort i Ministeraltidende — jeg er ikke i Stand til at bedømme dens Rigtighed — fra 1850—74 et Overstud af 122,000 Kr. Men nu maa man dog mærke, at Kjøbenhavn havde i Aaret 1880—81 270,000 Indvaanere, i 1885 — 330,000, og i 1888 — 360,000. Altsaa i de sidste 7—8 Aar er Kjøbenhavn steget med 100,000 Indvaanere. Man skulde nu have troet, at dette betød Noget for et Theatre i Kjøbenhavn, at Indvaanerantallet tog til, men det synes altsaa, at der er aldeles ingen Ting, der betyder Noget for det kongelige Theaters Økonomi; Kjøbenhavn kan være stor eller lille, rig eller fattig, det kan være gode eller slette Aar, flere eller færre Privattheatre, og det kan gaa disse daarligt eller bedre — i de sidste Aar er det gaaet